

Sesja tematyczna: Zdrowie psychiczne – kontekst społeczno-kulturowy

Sesja składała się z trzech części:

1. Perspektywa humanistyczna,
2. Perspektywa społeczna,
3. Wokół paradygmatu.

1. Perspektywa humanistyczna

Jakub Tercz odczytał listy do uczestników Kongresu od Leonora Irarrazavala z Chile oraz od Billa Kennetha Fulforda. Pierwszy z wymienionych opowiadał się za humanizacją nauki o chorobach psychicznych i promocją otwartego dialogu uwzględniającego punkt widzenia samych pacjentów. Takie podejście powinno opierać się na ludzkim doświadczeniu zamiast na koncentrowaniu się na tym, co chore.

Podobnego zdania był również Bill Fulford, który uważa, że praktyka oparta na wartościach może nauczyć wsłuchiwania się w wartości reprezentowane przez chorującego.

Zofia Rosińska, Andrzej Kapusta oraz Mira Marcinów przedstawili jak ważną rolę odgrywa filozof w kontekście leczenia psychiatrycznego. Zaakcentowane zostało znaczenie praktyki opartej na wartościach, która nie jest w opozycji do praktyki opartej na dowodach ale raczej ustalono, że powinna zostać w pewien sposób zintegrowana. Jedna z drugą powinna być połączona i warto w związku z tym pewne wysiłki podjąć.

2. Perspektywa społeczna

W tej części przedstawione zostały różne formy aktywizowania społeczności pacjentów.

prof. Paweł Bronowski w swoim wystąpieniu zauważył brak uwzględnienia w środowiskowych programach wsparcia pozycji osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego. Należy wzmacniać podmiotowość tych osób, ponieważ jest to ogromny kapitał, który pozwala skutecznie reformować psychiatrię i kształtować postawy społeczne.

W podejmowanych dotychczas reformach psychiatrii brakuje takich czynników, jak: autonomia, partnerstwo, samopomoc.

Dzisiaj potrzebne jest wspieranie samoorganizacji i samodzielności osób z doświadczeniem kryzysu psychicznego. W związku z tym konieczna jest przemiana biernego pacjenta, który przyjmuje pomoc w osobę która samostanowi o swoim leczeniu. Jest partnerem, który podejmuje decyzje już na etapie planowania, ale też wcześniej w określeniu celów, a potem wdrażania określonych interwencji.

Wojciech Malinowski uczestnik programu „Ekspert przez doświadczenie” opowiedział o swoich doświadczeniach związanych z ciężką, trwającą długi czas chorobą fizyczną. Zaznaczył, że pomimo, iż żyjemy w społeczeństwie, nie żyjemy w jedności, nie żyjemy we wspólnocie, izolujemy się coraz bardziej od siebie. A przecież bardzo ważną rolę w procesie zdrowienia odgrywa bliskość innych ludzi, zrozumienie oraz współodczuwanie. Czekamy na to, że ktoś lub

coś przywróci nam zdrowie. Wierzmy, że coś istotnego, co przywróci nam zdrowie, wydarzy się w przyszłości. Oczekiwanie to rodzi stres i lęk. Uznajemy chorobę za wroga i walczymy z nią. Zbieramy siły przeciwko sobie, bo choroba jest częścią nas samych. Dlatego bardzo ważne jest otworzenie się na swoje cierpienie i jego zaakceptowanie zamiast złościć się na siebie, świat i swój los i tego, że nie jest się kimś gorszym z powodu choroby. Jest przekonany, że ekspert przez doświadczenie przyczyni się do zmiany postrzegania kryzysu psychicznego i sposobów pomocy osobom, które go właśnie doświadczają.

Jacek Bednarzak i Agnieszka Ejsmont zaprezentowali Grupę Wsparcia Osób z Doświadczeniem Kryzysu Psychicznego TROP w Warszawie, która działa od 2013 r. Organizację tworzą osoby po kryzysie psychicznym, które dobrze sobie radzą z trudnościami związanymi z przeżywaniem choroby i są one wsparciem dla innych chorujących osób.

Anna Ocimek studentka z Krakowa natomiast przedstawiła bardzo ciekawy program „Promocja zdrowia psychicznego w środowisku akademickim, wsparcie studentów z doświadczeniem kryzysu psychoedukacji w środowisku akademickim”, gdzie zarówno pracownicy akademicki, głównie pracownicy administracji byli edukowani ale również sami studenci. Celem szkolenia było uwrażliwienie studentów, uczenie tolerancji, a także udzielanie informacji jak pomóc osobie z kryzysem psychicznym oraz lepsze zrozumienie potrzeb pacjentów.

3. Wokół paradygmatu

Waldemar Adam Giza przedstawił dane liczbowe pokazujące jak nie dofinansowana jest opieka psychiatryczna, ale również jaki jest niedobór stanowisk pracy zarówno lekarskich, psychologicznych, pracowników socjalnych, pielęgniarek. Jak wiele potrzebnych jest rąk do pracy a tak mało jest stanowisk.

Marcin Letachowicz odczytał wystąpienie-świadectwo Krzysztofa Sokołowskiego (zmarłego kolegi). W wystąpieniu przedstawiona została historia związana z chorobą, a także drogę w przezwyciężaniu przyniesionych przez tę chorobę ograniczeń. „Kochaj siebie i swoją chorobę, ale po to, żeby z nią walczyć” – to motto, jakie Krzysztof Sokołowski pozostawił uczestnikom Kongresu.

Następnie **p. Marcin Letachowicz** podzielił się swoim doświadczeniem i tym w jaki sposób korzysta z możliwości jakie daje uczestniczenie w „Domu pod Fontanną”. Przedstawił w jaki sposób placówka przychodzi z pomocą ludziom zdeterminowanym do podejmowania pracy na rzecz normalnego, pełnego i satysfakcjonującego życia.

Każda osoba powinna mieć możliwość znalezienia pomocy dla siebie czy to przez terapię czy pracę w „Domu pod Fontanną. *Sprawmy, by takich miejsc, jak „Dom pod Fontanną” było jak najwięcej* – skończył swoje wystąpienie.

Mariusz Panek przedstawił założenia projektu PO WER – nowe podejście do zdrowia psychicznego, który działa już w kilku krajach, w Polsce został zaadoptowany i będzie działał w coraz większym zakresie. Jest to program który już w założeniach jest trochę inny od dotychczasowego podejścia. Tutaj potrzeba nie koncentruje się na potrzebach instytucji ale na

potrzebach osoby potrzebującej pomocy, mówiono również o tym aby stworzyć poczucie bezpieczeństwa dla pacjentów i to szczególnie w miejscu zamieszkania.